

אוריינות דיגיטלית מילדות עד זיקנה

תוצר ידע מתכלל עשייה

2024

THE MAURICE AND VIVIENNE WOHL
CHARITABLE FOUNDATION

הג'וינט

דברי פתיחה

אנו שמחים להציג בפניכם את תוצר הידע המסכם של צוות הרוחב לקידום אוריינות דיגיטלית בג'וינט ישראל. במשך ארבע שנים הוביל הצוות מהלך חשוב ומשמעותי לפיתוח תפיסה כוללת של אוריינות דיגיטלית (המופיעה במצגת זו גם בקיצור א.ד.), המקיפה את כל שלבי החיים בקרב אוכלוסיות היעד של הג'וינט – מילדות ועד זיקנה. חשיבותה של האוריינות הדיגיטלית בעידן המודרני אינה מוטלת בספק. היא מהווה מכפיל כוח משמעותי בקידום אוכלוסיות מוחלשות, הן בשגרה והן במצבי חירום, ונוגעת בעשייה של כלל אגפי הג'וינט.

שימוש מושכל וזהיר בכלים דיגיטליים יכול לשמש כמנוף להעצמה אישית, להרחבת אופקים וליצירת הזדמנויות שלא היו נגישות בעבר לטובת קידום מוביליות בקרב ילדים ובני נוער. עבור אנשים עם מוגבלות, קיים הכרח בנגישות למידע ולביצוע פעולות יום-יומיות באופן התורם לקידום חיים עצמאיים, לצד טכנולוגיות כמו מציאות רבודה ובינה מלאכותית, המאפשרות לא רק נגישות מוגברת, אלא גם יצירת חוויות חדשות ואפשרויות תעסוקה ייחודיות.

במרבית המקצועות, אוריינות דיגיטלית הכרחית לשילוב בשוק העבודה ונמצאה כמפתח לא רק למציאת משרות, אלא גם ליצירת מודלים עסקיים חדשניים ולשיפור הפריון בענפים מסורתיים. בהיבט של הזדקנות מיטבית, מחקרים מראים, כי שימוש בטכנולוגיות דיגיטליות תורם לתפקוד הקוגניטיבי, מעודד מעורבות חברתית ומאפשר ניהול בריאות אקטיבי ועצמאי.

האוריינות הדיגיטלית רלוונטית גם ליעילות המערכות הציבוריות. הנגשה דיגיטלית של שירותים ציבוריים מובילה לחיסכון משמעותי במשאבים, לשיפור בשביעות רצון האזרחים ולהגברת השקיפות והאמון במוסדות הציבור. כל אלו מתאפשרים בהינתן רמת אוריינות דיגיטלית מספקת בקרב מקבלי וצורכי השירותים גם יחד.

בשנים האחרונות הציבור בישראל מתמודד עם אתגרים עצומים – מגפת הקורונה ועכשיו גם מלחמת "חרבות ברזל". חשיבות האוריינות הדיגיטלית ניכרת ביתר שאת בזמנים אלו, שכן היא מאפשרת לאנשים לשמור על קשר עם יקיריהם, לצרוך שירותים חיוניים מרחוק, ללמוד או לעבוד מהבית. אוריינות דיגיטלית חיונית גם לביטחון האישי, משום שהיא מאפשרת קבלת מידע מציל חיים בזמן אמת, שימוש באפליקציות התרעה וקבלת שירותים ממשלתיים ועירוניים, וכן מקדמת חוסן קהילתי באמצעות יוזמות אזרחיות.

עובדות אלו משקפות את המחויבות שלנו להמשך קידום שוויון הזדמנויות וצמצום פערים בחברה הישראלית. התובנות והידע שנאספו והמוצגים במסמך זה הם פרי עבודה מאומצת, שיתוף פעולה בין-תחומי ולמידה מתמדת. אנו מקווים, כי תוצר זה ישמש כלי עבודה משמעותי עבור עובדי הג'וינט בפיתוח תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית וכן יהווה משאב חשוב עבור ארגונים וגופים נוספים בישראל הפועלים בתחום. אנו רואים את התוצר כ"מסמך חי" ומזמינים אתכם להעיר, להאיר ולהוסיף תוצרים ותובנות בתחום ככל שיפותחו.

אנו מבקשים להודות מקרב לב לקרן וואהל ע"ש מוריס וויאן וואהל על תרומתם הנדיבה והמתמשכת אשר אפשרה את עבודת הפורום ויישום תוכניות בתוך האגפים וכן לחברי הפורום על המסירות, היצירתיות, המקצועיות והשותפות שהפגינו לאורך כל הדרך.

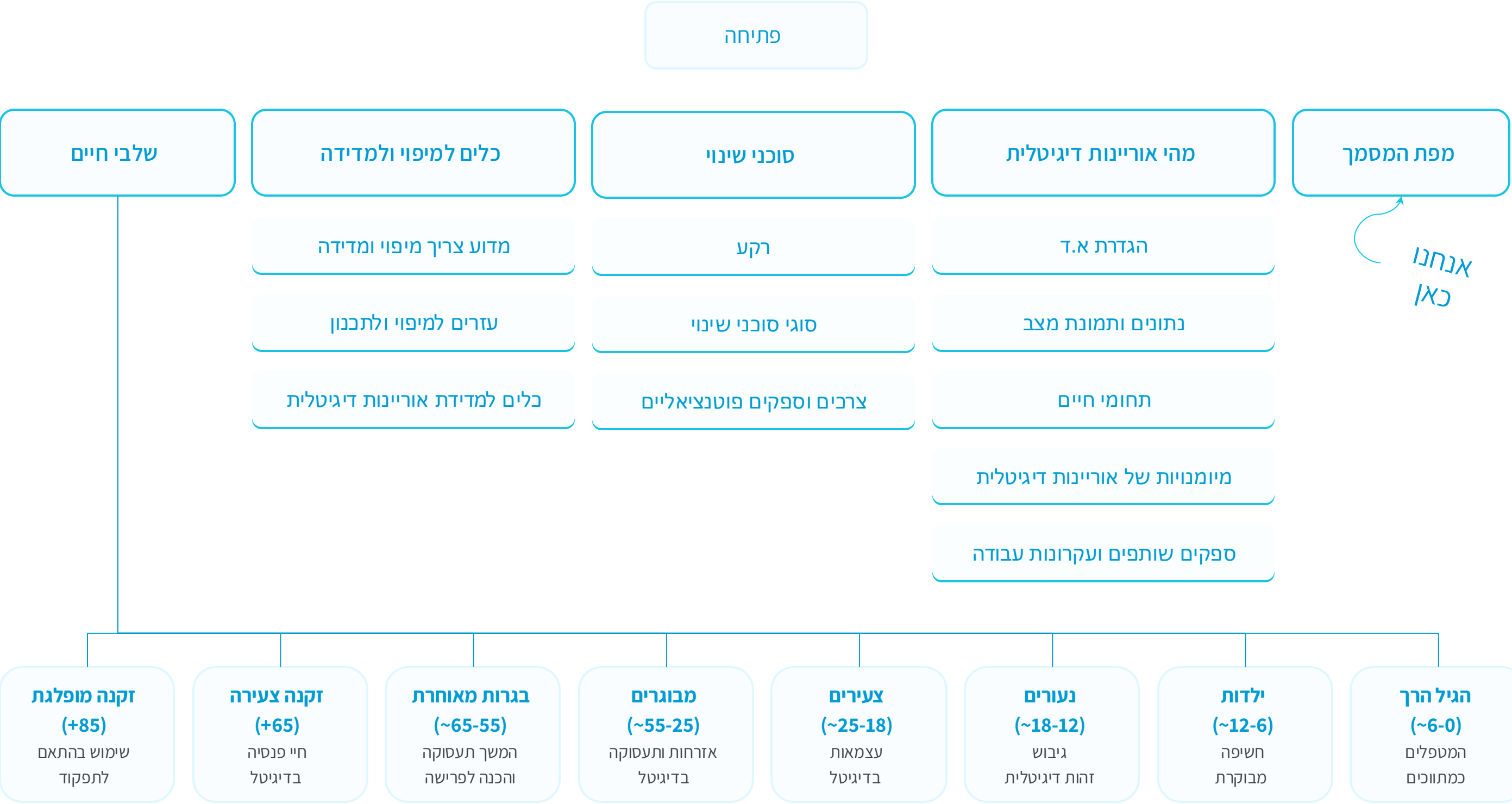
יוסי היימן

מנכ"ל, ג'וינט אשל

רוני ספיר

מנהלת דאטה ודיגיטל, ג'וינט ישראל

למפת המסמך <

מהי אוריינות דיגיטלית

ספקים שותפים ועקרונות עבודה

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית

תחומי חיים

נתונים ותמונת מצב

הגדרת א.ד.

ספקים שותפים ועקרונות עבודה

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית

תחומי חיים

נתונים ותמונת מצב

הגדרת א.ד.

מהי אוריינות דיגיטלית?

אוריינות דיגיטלית (Digital Literacy) מוגדרת כמסוגלות להבין ולפעול בסביבת המחשב, האינטרנט והטכנולוגיה. אוריינות דיגיטלית מייצגת מכלול יכולות, מיומנויות וידע הנדרשים להתנהלות בסביבה הדיגיטלית והיא אחד הכישורים הנחוצים והחיוניים ביותר במאה ה-21. היא הקרוא וכתוב של העולם החדש.

למסוגלות להתנהל במרחב הדיגיטלי באמצעות מיומנויות וכלים אלו יש כיום השפעה דרמטית על איכות החיים של הפרט ועל יכולתו לקחת חלק פעיל בחברה.

נכון ל-2019, כרבע מהאוכלוסייה בישראל, כ-1.3 מיליון איש, חסרת אוריינות דיגיטלית (או בעלת אוריינות דיגיטלית נמוכה) ובעלת נגישות נמוכה לתשתיות מתקדמות ולציוד קצה.¹

על פי דוח מבקר המדינה מ-2021, בישראל כיום ישנם פערים גדולים ברמת האוריינות הדיגיטלית בין אוכלוסיות שונות – בדגש על החברה הערבית, החברה החרדית, זקנים ואנשים עם מוגבלויות. התוצאה מכך היא פגיעה בחוסן הלאומי, פגיעה בפריון המשק, בתעסוקה, בהכנסה ובהשכלה וכן פגיעה בהשתלבות ובהשתתפות בכלכלה הגלובאלית והגברת הפערים החברתיים בין הפריפריה למרכז.

בעבודה על תוצר הידע שלפניכם נמצא, כי בג'וינט נעשתה ונעשית עבודה רבה לקידום האוריינות הדיגיטלית בקרב האוכלוסיות השונות, בפרט בתחומי חיים הכוללים בריאות, למידה, התפתחות ותעסוקה, התנהלות פיננסית ושייכות.

[לצפייה בסרטון מהי אוריינות דיגיטלית מבית מט"ח](#)

מקורות לקריאה נוספת

1. מדריך "להיות שותפים לצמצום הפער הדיגיטלי בישראל", שהופק מטעם מטה מערך הדיגיטל הלאומי והמשרד לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה.

2. דוח מבקר המדינה - הקניית אוריינות דיגיטלית לאורך החיים 2021.

3. דוח שוק העבודה בישראל - 2022. משרד העבודה.

4. סקירת Best Practices אוריינות דיגיטלית בעולם ובישראל, אלכא.

נתונים

- **בדוח על כלכלת ישראל לשנת 2023** ארגון ה-OECD מדגיש את פערי המיומנויות הגדולים בישראל וכן את דירוג המיומנויות בישראל בפתרון בעיות בסביבה ממוחשבת. הפערים בין ישראל ל-OECD במיומנויות אלו גדולים במיוחד בקרב צעירים: כ-35% בלבד מבני 25-35 דורגו עם הישגים גבוהים לעומת 45% במוצע במדינות ה-OECD. רמות המיומנות הנמוכות שנמצאו בקרב צעירים בישראל משקפות בעיקר מיומנויות נמוכות בקרב אוכלוסיות מסוימות, במיוחד במגזר הערבי.¹
- שיעור ניכר מתלמידי ישראל, בפרט במגזרים היהודי-חרדי והערבי, אינם רוכשים במסגרת הלימודים מיומנויות דיגיטליות החיוניות להשתלבות מוצלחת בשוק העבודה המשתנה. למשל, שיעור דוברי הערבית שעושים שימוש במחשב לצורכי למידה יורד החל בכיתה ז' ונעשה נמוך משיעור דוברי העברית. **בכיתות י-יא הפער מגיע לכדי 21%** בנוגע לחיפוש מידע באינטרנט **ול-13%** נוגע לעיבוד מידע ולהצגתו במחשב. בבתי הספר של החינוך היהודי-חרדי שיעור הכיתות המתקשבות מסך הכיתות במגזר זה הוא הנמוך ביותר מבין כל המגזרים – **כשני אחוזים בלבד**² (מתוך דוח מבקר המדינה).
- בקרב אוכלוסיית בני ובנות הגיל השלישי: בסקר שנעשה על ידי איגוד האינטרנט הישראלי נמצא, כי השימושים העיקריים באינטרנט בקרב בני ובנות הגיל השלישי הם: קבלת מידע רפואי ושירותי בריאות, קבלת שירותי בנקאות ופיננסים, ביצוע פעולות וקבלת מידע מהרשויות וממשרדים ממשלתיים, גלישה ברשתות חברתיות, ביצוע תשלומים וחשבונות, קניות ברשת. **49% מהמשתתפים בסקר** פונים לקרובי משפחה בנושאים של אוריינות דיגיטלית, כגון תפעול טכני ומיומנויות גלישה.
- בקרב אוכלוסייה זו, סוגיית המוגנות ברשת היא אחת הסוגיות שנבדקו בסקר ונמצא, כי הפגיעות הנפוצות בקרב אוכלוסיית הגיל השלישי הן: ניסיון הונאה לקבלת פרטים אישיים – הנפוץ ביותר 25%, 44% ניסיון הונאה צרכנית, 5% לשון הרע.
- בישראל, בשנת 2019, **82% מהאנשים עם מוגבלות בגיל העבודה דיווחו, כי השתמשו באינטרנט לעומת 93% מהאנשים ללא מוגבלות**. נמצא כי השימוש באינטרנט בקרב אנשים עם מוגבלות תורם לתחושת הרווחה האישית שלהם. צרכני האינטרנט דיווחו על עצמם שהם מאושרים יותר, חשים פחות בדידות ואף מנהלים אורח חיים בריא יותר (על ידי השתתפות בפעילויות ספורט, פחות עישון ופחות צריכת משקאות אלכוהוליים) לעומת אנשים עם מוגבלות שלא השתמשו באינטרנט.⁴

מקורות לקריאה נוספת

1. למ"ס. **מדדים דיגיטליים בישראל**. מאגר נתונים.
2. דוח מבקר המדינה. **הקניית אוריינות דיגיטלית לאורך החיים, 2021**.
3. איגוד האינטרנט הישראלי. **שימוש ומוגנות אינטרנט בקרב הגיל השלישי בישראל - נתוני 2024**.
4. **פיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב אנשים עם מוגבלות: מיפוי ידע**.

תחומי החיים שבהם אוריינות דיגיטלית מהווה מכפיל כוח

בתהליך מיפוי העשייה באגפי הג'וינט השונים נמצאו תחומי חיים מרכזיים המהווים מוקד לעשייה הרוחבית בג'וינט ומיקוד תיאוריות השינוי.

התנהלות כלכלית

אוריינות דיגיטלית מאפשרת התנהלות מול גופים פיננסיים. מצריכת מידע ושימוש בכלים לניהול כספים ותקציב ועד לקבלת החלטות פיננסיות מיטיבות.

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית מסייעות בפיתוח חוסן כלכלי.

בריאות

אוריינות דיגיטלית מאפשרת גישה לשירותי בריאות. משימוש באפליקציות ומכשירים רפואיים ועד לצריכת מידע באופן מושכל.

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית מסייעות לשמר בריאות ולקדם אורח חיים בריא.

שייכות

אוריינות דיגיטלית מנגישה ערוצים חברתיים וקהילתיים. משימוש בפלטפורמות חברתיות וכלים לתקשורת ועד לניהול אינטראקציה בדרך בטוחה ומועילה.

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית תומכות ביצירה ובשימור מעגלי קשר ותמיכה.

למידה, התפתחות ותעסוקה

אוריינות דיגיטלית מקדמת התפתחות אישית. החל מלמידה משמעותית לאורך החיים להרחבת אופקים ופיתוח מיומנויות, עד לגיבוש מסוגלות תעסוקתית- מציאת אפיקי הכשרה ופיתוח קריירה.

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית מאפשרות מוביליות חברתית.

מיומנויות של אוריינות דיגיטלית הנדרשות לאדם כדי להתנהל בהצלחה בעולם הדיגיטלי. ¹הגדרות המיומנויות המצויינות למטה מבוססות על מודל DigComp ²

1. שימוש בחומרה ותוכנה	2. אוריינות מידע ונתונים	3. תקשורת ושיתוף פעולה
שליטה בכלים ובמדיה דיגיטלית הנפוצים בסמארטפון ובמחשב והשימוש בהם. הכרת יישומיי מחשב בסיסיים. <i>לדוגמה:</i> ביצוע פעולות פיזיות, ✓ זיהוי נתונים, מידע	שימוש בפלטפורמות דיגיטליות ובאינטרנט לביצוע משימות, התעדכנות מקצועית וחיפוש מידע. ✓ גלישה, חיפוש וסינון נתונים ✓ הערכת נתונים, מידע ותוכן ✓ ניהול נתונים, מידע ותוכן	שיתוף מידע ויצירת חיבורים בין-אישיים דרך פלטפורמות דיגיטליות שונות. התנהלות בהתאם לנורמות, התנהגות באינטראקציה הדיגיטלית והפעלת פרופיל מקצועי ברשת. ✓ קיום אינטראקציה, שיתוף מידע ותוכן ✓ מעורבות אזרחית ✓ נטיקה – אתיקה באינטרנט, ועוד
4. בטיחות ומוגנות	5. פתרון בעיות במרחב הדיגיטלי	6. יצירת תוכן דיגיטלי
הבנת חשיבות שמירת חיסיון המידע, הכרה והבנת סוגיות של פרטיות ברשת והפעלת כלים לשמירתם. ✓ הגנה על מכשירים ✓ הגנה על נתונים אישיים ופרטיות ✓ הגנה על הבריאות ועל הרווחה, ועוד	חיפוש מידע, איתור ואימוץ פלטפורמות דיגיטליות לטובת טיפול בתקלות בסיסיות וייעול שיטות העבודה. ✓ פתרון בעיות טכניות ✓ שימוש יצירתי בטכנולוגיות ✓ חשיבה חישובית, ועוד	שימוש בערוצים דיגיטליים להעברת תכנים, מסרים והצגת מידע, תוך שימוש בתמונות, בסרטונים ובטקסטים כתובים. ✓ פיתוח תוכן דיגיטלי ✓ זכויות יוצרים ורשיונות ✓ תכנות, ועוד

מקורות לקריאה נוספת

1. [מחונן אוריינות דיגיטלית – סקאלה](#). פירוט המיומנויות לפי רמה.

2. [מודל DigComp 2.1](#)

3. [קטעים נבחרים מתוך מודל האיחוד האירופי לאוריינות דיגיטלית בעברית DigComp 2.1](#)

4. [דף מחונן להערכה עצמית, אוריינות דיגיטלית – סקאלה](#).

ספקי הדרכות לאוריינות דיגיטלית שהג'ינט עבד איתם בעבר

מחשבה טובה	שיעורים אונליין לבני ובנות הגיל השלישי בנושאי טכנולוגיה, פנאי ומה שביניהם.	(אשל, אלכא)
TechBuddy	חברה הפועלת לצמצום הפער הטכנולוגי ולהנגשת טכנולוגיה ככלי לשיפור איכות חייהם של מגוון אוכלוסיות במגוון גילאים.	(אשל, ימ"ל)
עמותת תפוח	מסייעת לאנשים מהפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל להצטרף לעולם הדיגיטלי.	(אשל, אלכא)

ספקים פוטנציאליים			שותפים פוטנציאליים	
ותיקים למען ותיקים AgingIL.Org שכולו טוב	פשוטק	OATS הקתדרה – תל אביב	משרד הרווחה	מערך הדיגיטל הלאומי איגוד האינטרנט הישראלי
	הילמה			
	מתודיקה		משרד העבודה	

עקרונות לעבודה מיטבית ואפקטיבית עם ספקים

1. הספקים כמקור לידע : מומלץ וחשוב לפנות לגופים המפעילים כדי לקבל תובנות וידע ראשוני. למשל, לשאול לגבי קהל היעד, צרכים, מוטיבציות וחסמים.
2. בקשת הצעת מחיר : חשוב לבקש הצעות הכוללות את כל סוגי הרמות של ההכשרות, כולל ייעוץ וליווי, כדי לקבל מגוון רחב של שירותים ולבחור את מה שמתאים.
3. בבחירת גוף מפעיל : כדאי לקחת בחשבון את היתרון שלו בהכרת האוכלוסייה המטופלת. כך המפעיל יכול להתאים את ההכשרות והשאלות לצורכי השדה בצורה יעילה.
4. בהכשרות עצמן : חשוב לבסס את הלמידה על צרכים אמיתיים בשטח כדי שיוכלו לפתח את הידע והמיומנויות שהם זקוקים להם בצורה מיידיית ואפקטיבית.
5. מעקב התקדמות: רצוי לבנות עם הגוף המפעיל תוכנית למדידת הצלחה בתחילת התהליך, שתימדד על ידי הספק לאורך התוכנית ותותאם ליעדים לאורך זמן.

עצת זהב מהפורום

”כדאי תמיד לבחון ולשאול אם נעשו דברים דומים או קשורים למה שאני מבקשת לפתח עבור אוכלוסיית היעד ולנסות לחשוב גם על אוכלוסיות נוספות ככל שניתן. יש הרבה עשייה משמעותית, שאפשר להתבסס עליה וגם מה שאני מפתחת היום יכול לתרום ולקדם פתרונות לאוכלוסיות אחרות.”

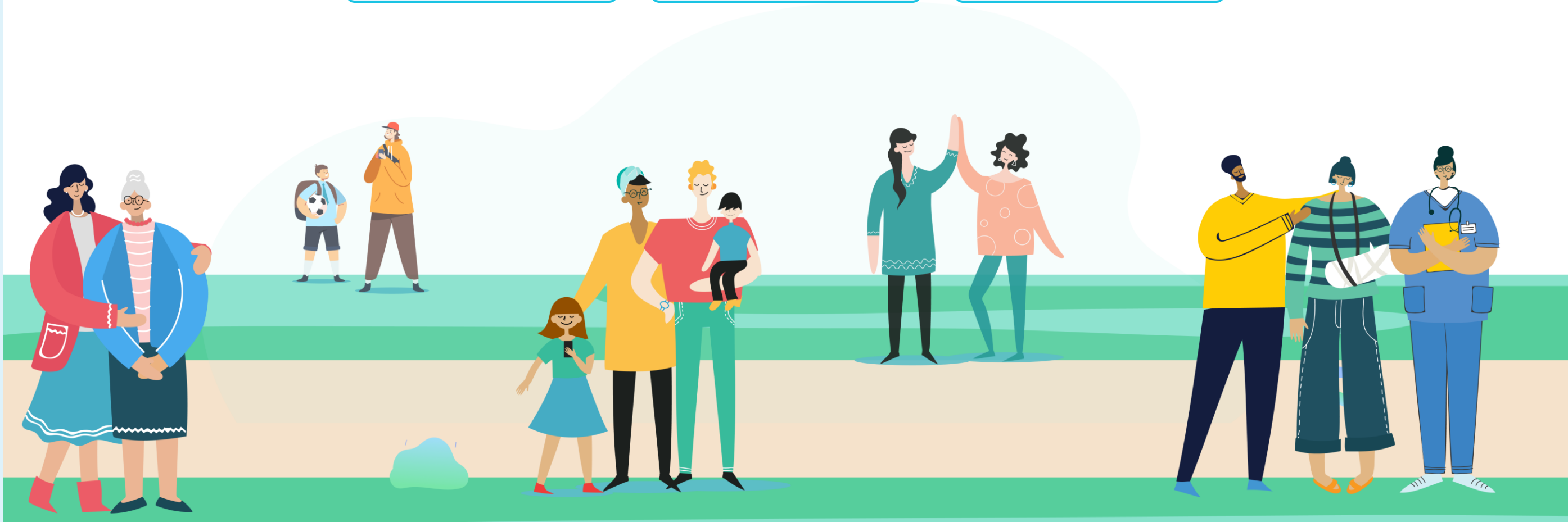
נעמה אשכנזי גולדמן
מנהלת קמפוס ג'ינט וואהל

סוכני שינוי

צרכים וספקים פוטנציאליים

סוגי סוכני שינוי

רקע

סוכני שינוי חברתי הם אנשים או קבוצות הפועלים לקידום שינוי במבנים חברתיים, תרבותיים או פוליטיים.

הם משתמשים במגוון כלים ואסטרטגיות כדי להשפיע על דעת הקהל, לקדם מדיניות חדשה, ולהוביל לשינויים חברתיים משמעותיים.

סוכני שינוי משתמשים בידע, כישורים, ותמיכה שהם מעניקים לאחרים כדי לעודד שינויים בהתנהגויות, עמדות והרגלים. השפעתם יכולה להיות ישירה או עקיפה, ולעיתים קרובות היא מתבטאת בשיפור איכות החיים של הפרטים והקהילות שהם חלק מהן. סוכני שינוי יכולים להיות בני משפחה וחברים, מורות, רופאות, פעילים חברתיים, מנהיגים קהילתיים, אנשי דת, ארגונים לא ממשלתיים, ואף דמויות ציבוריות בתחומי פוליטיקה, תרבות או משפיעני רשת, המשתמשות בפלטפורמות שלהן כדי לקדם מטרות חברתיות.

כדי להפוך אנשים לסוכני שינוי חברתי, ניתן לפעול במספר דרכים

- ✓ **מודעות והבנה:** לעודד אנשים לזהות בעיה או צורך חברתי שהם מרגישים מחויבות לפעול למענו.
 - ✓ **רכישת ידע וכלים:** לספק להם הכשרה, ידע וכישורים בתחום שבו הם רוצים להשפיע.
 - ✓ **פעולה יזומה:** לעודד אותם לנקוט בפעולות מעשיות כדי להשפיע על אחרים, בין אם זה דרך חינוך, תמיכה, או יוזמות קהילתיות.
 - ✓ **שיתוף פעולה:** לעודד שיתוף פעולה עם אחרים כדי להרחיב את ההשפעה וליצור שינוי רחב יותר.
 - ✓ **התמדה ומחויבות:** לתמוך בהם להמשיך לפעול ולהשפיע לאורך זמן, גם מול אתגרים ומכשולים.
- באמצעות תהליכים אלו, אנשי מקצוע יכולים לזהות ולהכשיר אנשים אחרים להיות סוכני שינוי, ובכך לתרום לשינוי חברתי רחב ומשמעותי.

בהקשר של הקניית אוריינות דיגיטלית, סוכני שינוי יכולים למלא תפקיד חשוב במיוחד

הם יכולים להגיע להיקף נרחב של אנשים ולהקנות ידע, מיומנות ותמיכה ובכך להרחיב את מעגלי ההשפעה של מאמצים פורמליים מצד הממשלה והחברה האזרחית. בכדי לקדם אוריינות דיגיטלית אצל אוכלוסיות פגיעות, חשוב לוודא שסוכני השינוי הבאים במגע ישיר עם אותן אוכלוסיות יהיו בעלי הידע, הכלים, הגישה והמיומנויות הנדרשות.

ניתן להתייחס לסוכני השינוי בכמה רמות

1. אנשי מקצוע ייעודיים לנושא של הדרכה טכנולוגית, כגון: מדריכי אוריינות דיגיטלית, מורים לטכנולוגיה, דיילים דיגיטליים וכדומה.	2. מעגל מידי: צוותי חינוך פורמלי ובלתי פורמלי, בני משפחה ומטפלים.
בקרוב אנשי מקצוע העוסקים בהקניית אוריינות דיגיטלית באופן ישיר או עקיף, נדרשת היכרות עם הצרכים של האוכלוסיות השונות ופרקטיקות ההדרכה המיטביות, שמירה על עדכנות טכנולוגית, והיכרות על כלים והזדמנויות שמפותות לצד סיכונים שיש לידע את האוכלוסייה לגביהם.	למעגל המידי הסובב את הפרט חשיבות רבה בהנגשת מידע לגבי שימוש מועיל ומושכל בטכנולוגיה או תיווך של השימוש בה, בדגש על למידה, ניהול בריאות ופיננסים, מהימנות מידע, מוגנות ברשתות חברתיות, חשיפה לפנאי משמעותי, סיוע בנגישות לרשת ולמכשירי קצה, פתרון בעיות וסיוע במוגנות מפני סיכונים פוטנציאליים.
3. נותני שירותים וגורמים בקהילה, כגון: צוותי רפואה, פעילים חברתיים, מנהיגים קהילתיים, אנשי דת, עמותות.	4. השירות הציבורי – אוריינות דיגיטלית לתמיכה בטרנספורמציה דיגיטלית.
עבור נותני שירותים, הסוגייה של תרומה להנגשת אוריינות דיגיטלית איננה טריוויאלית. אך גם הם יכולים להוות נדבך חשוב ולקדם אימוץ כלים דיגטליים כתוצר לוואי מבורך של עשייתם. כך למשל במגזר החרדי הוקם פורטל הדף היומי ללימוד גמרא אשר מקנה כלים דיגטליים לאוכלוסייה החרדית מתוך תחום עניין רלוונטי ובמסגרת שמקובלת על רבים מתוכם, תרבותית ודתית. צוותי רפואה יכולים לעודד מבקרים במרפאות להשתמש באפליקציות של קופות החולים השונות. פעילים חברתיים יכולים לעודד שימוש במרחבי שיחה ושיתוף ציבור, וכך הלאה. לאור זאת, עבור חלק מהאוכלוסיות ניתן לשקול תוכנית הכשרה לנותני שירותים שההשפעה שלהם על הפרט יכולה לתרום ולהגביר אימוץ כלים דיגיטליים.	העבודה בקרב שלושת הקבוצות הראשונות שפורטו לעיל מאפיינת את אגפי הג'וינט – אשלים, תבת, ימ"ל ואשל. באלכא מתמקדים באתגרי המערכת ובהם טרנספורמציה דיגיטלית. טרנספורמציה דיגיטלית מקדמת שירות ציבורי נגיש, מהווה זרז לצמיחה חברתית וכלכלית ומחזקת את אמון הציבור בשירות הציבורי. קידום טרנספורמציה דיגיטלית וחדשנות בעבודת משרדי הממשלה והגופים הציבוריים, הכרחיים לשיפור הממשק והשירות הממשלתי עבור הציבור בישראל. לשם כך נדרש צמצום פערי ידע, כלים ויכולות טכנולוגיות בקרב עובדים ומנהלים, החל מרמת השטח ועד לרמות בכירות המשפיעות מתוקף תפקידן על עיצוב מדיניות, ייעול תהליכי עבודה ואימוץ טכנולוגיה. משרדי הממשלה וג'וינט אלכא פועלים לקידום סל הכלים של סוכני השינוי במגזר הציבורי באמצעות תכניות העוסקות בקידום חדשנות, דיגיטציה, ייעול תהליכים וקבלת החלטות מבוססת נתונים תוך יצירת רשת מקצועית של מנהלים בכירים במגזר הציבורי.

צרכים מרכזיים של סוכני שינוי

- היכרות עם תהליכי עבודה חדשניים ותהליכי עבודה מבוססי נתונים לרבות תכנון מדיניות מבוססת נתונים
- היכרות ושימוש בפלטפורמות דיגיטליות לקידום שירותים דיגיטליים
- אימוץ פלטפורמות דיגיטליות לטובת יעול שיטות העבודה
- הבנת חשיבות שמירת חיסיון המידע וסוגיות פרטיות במסגרת קידום דיגיטציה

ספקים פוטנציאליים להכשרה של הון אנושי במגזר הציבורי

1. **המכרז טרנספורמציה דיגיטלית בג'וינט:** כולל מספר נושאים כמו ייעוץ, מחקר, אסטרטגיה ועוד, כאשר תחת כל נושא ישנו מאגר של ספקים שניתן לייצר איתם התקשרויות בהליך מהיר.
2. **מכרז לאוריינות דאטה:** מאפשר לייצר התקשרויות בנושא הכשרות לאוריינות דאטה במגזר הציבורי עם הספקים 'נובה' ואלביישן אקדמי.
3. **ספקים מומלצים לשיפור מיומנויות עבודה ושימוש ב-AI** מור ניסים, ליאור קורנפלד, עמית קמה.

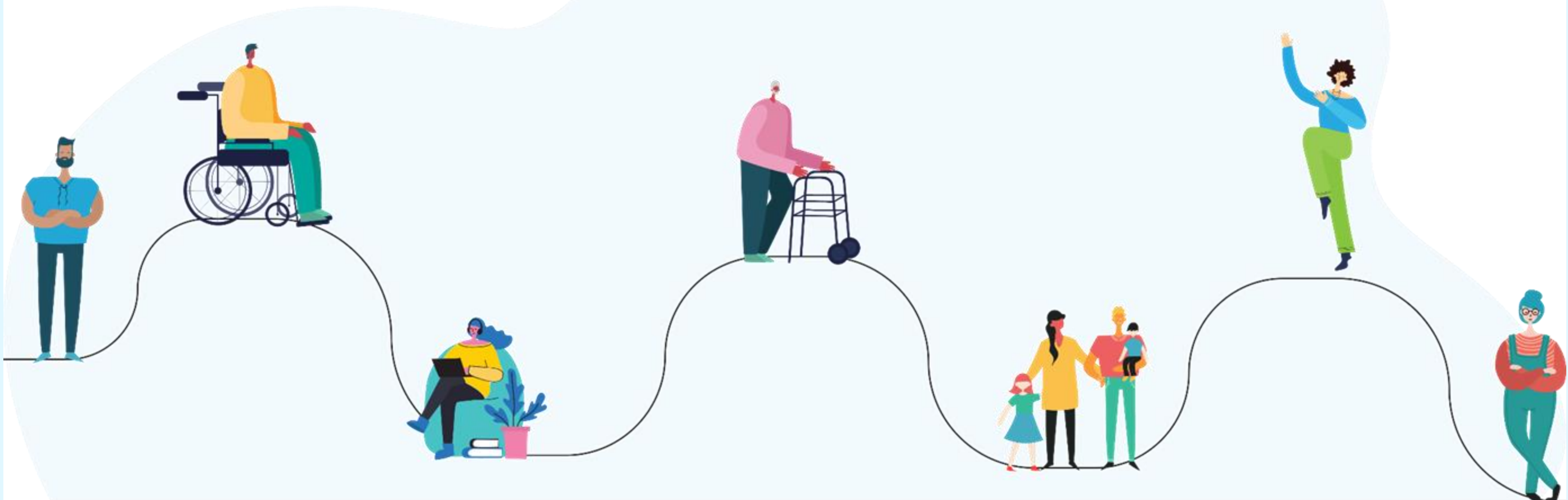
תוצרים וכלי עבודה הרלוונטיים עבור סוכני השינוי		
פרסום "חכם בדיגיטל" – קורסים שפותחו במטרה לקדם אוריינות דיגיטלית בקרב אנשים עם מוגבלות	"אימוץ אמצעים טכנולוגיים לצרכים רפואיים על ידי זקנים והקשר למוגבלות בתפקוד" – מחקר של מכון ברוקדייל	מדריך – שינוי מערכתי הלכה למעשה -שיתופים
פודקאסט – שטרודל- על למידת מבוגרים בראי אוריינות דיגיטלית: הפודקאסט מאגד את הידע הקיים בשטח ובאקדמיה בתחום למידת מבוגרים ומנגיש את הידע והניסיון שנצבר לאנשי מקצוע בצורה ידידותית לרמת הטיפים הפרקטיים שיכלו לשפר את הדרכתם "מחר בבוקר".	פורטל עובדי הוראה - אוריינות דיגיטלית: מקבץ חומרים פורטל מוסדות חינוך – אוריינות דיגיטלית	מדדי דיגיטציה ברשות המקומית – משרד הפנים דיגיטל בשלטון המקומי – פרויקט 265

כלים למיפוי ולמדידה

כלים למדידת אוריינות דיגיטלית

עזרים למיפוי ולתכנון

מדוע צריך מיפוי ומדידה

מדוע צריך מיפוי ומדידה

עזרים למיפוי ולתכנון

כלים למדידת אוריינות דיגיטלית

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

מדידה היא נושא שלעיתים מרתיע בגלל שהוא נשמע מסובך. להלן כמה סיבות מדוע כדאי לבצע מדידה:

1. יצירת תוכנית מדידה עוזרת לנו ליצור מיקוד לבניית התוכנית ומחדדת את התחומים שבהם התוכנית עוסקת, כדי להבהיר לנו מה רלוונטי ומה לא.
2. הגדרת מדדים עוזרת לנו לדעת האם יש שינוי במצב הקיים שהתוכנית יועדה לשנות ובאיזה מידה. כך נוכיח שהצלחנו או לא ועד כמה.
3. באמצעות מדידה נוכל לדעת מהו הפער של הפרטים שמשותפים בתוכנית מבחינת היכולות שלהם. אם נמדוד מה הרמה שלהם מבחינת אוריינות דיגיטלית הדבר יסייע לנו לדעת מי מתאים לתוכנית ואיזה כלים או תכנים לשלב בתוכנית עבורם.
4. מדידה מאפשרת לנו להשוות בצורה ברורה בין קבוצות שונות שלוקחות חלק בתוכנית (מועצות, מוסדות, סוכני שינוי) וללמוד לאורך זמן מה עובד ומה פחות.

עצת זהב מהפורום

"אני מציעה למנהלי ולמנהלות התוכניות לשלב מבחן התחלה וסוף למדידת מיומנויות א.ד. מבחן מותאם יכול לשמש כסינון/ניתוב של תכנים או משותפים וגם כמדד להצלחה האם התוכנית השיגה את יעדיה."

שרון פישור

מנהלת הערכה ומדידה, תב"ת

כלים למדידת אוריינות דיגיטלית

עזרים למיפוי ולתכנון

מדוע צריך מיפוי ומדידה

עזרים למיפוי הבעיה, השותפים וסוכני השינוי

- ✓ [מדריך להיות שותפים לצמצום הפער הדיגיטלי בישראל - מסמך מתכלל חסמים וכלים בקרב אוכלוסיות שונות](#) מערך הדיגיטל הלאומי
- ✓ [מסמך עבודה תבנית לניתוח צרכים של קהל היעד בתוכנית הכוורת](#)
- ✓ [מסמך עבודה מדידת בשלות דיגיטלית ברשויות - המדרג של המדר"ם](#)
- ✓ [מסמך עבודה שינוי מערכתי - הלכה למעשה מדריך מבית שיתופים](#)
- ✓ [מסמך עבודה כלי למיפוי שותפים - ספריית הידע שיתופים](#)

עזרים לתכנון אסטרטגי

- ✓ [מסמך עבודה כלי להגדרת תיאוריית שינוי \(הכוורת\)](#).
- ✓ [מסמך עבודה כלי להגדרת יעדים מדידים \(תבנית לניסוח מדדים\) SMART](#) (הכוורת).
- ✓ [מאגר ידע מאגר כלים לתכנון תוכנית עם אימפקט](#) (הכוורת).

מקורות לקריאה נוספת

1. [אוריינות דיגיטלית - חסמים להעמקה](#) מסמך מתוך [אתר סקאלה](#).

2. [מפת מוביליות חברתית](#) - פרויקט סקירת צרכים בקרב גילאים 18-35, אשלים.

כלים למדידת אוריינות דיגיטלית

עזרים למיפוי ולתכנון

מדוע צריך מיפוי ומדידה

כלים למדידת אוריינות דיגיטלית בקהל היעד

מסמך עבודה	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	(תבת - סקאלה)
מסמך עבודה	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך.ה בליווי משתתפ.ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	(תבת - סקאלה)
מדריך	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	(אלכא)
מצגת	מדידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	(תבת - סקאלה).
שאלון	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	(תבת - סקאלה)
שאלון	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	(אלכא)
שאלון	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	(אשל)
שאלון	שאלון א.ד: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	

שלבי חיים

צעירים (~25-18)
עצמאות בדיגיטל

נעורים (~18-12)
גיבוש זהות דיגיטלית

ילדות (~12-6)
חשיפה מבוקרת

הגיל הרך (~6-0)
המטפלים כמתווכים

זקנה מופלגת (+85)
שימוש בהתאם לתפקוד

זקנה צעירה (+65)
חיי פנסיה בדיגיטל

בגרות מאוחרת (~65-55)
המשך תעסוקה והכנה לפרישה

מבוגרים (~55-25)
אזרחות ותעסוקה בדיגיטל

הגיל הרך (0-6~) המטפלים כמתווכים

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

הגיל הרך (0-6~)

המטפלים כמתווכים

בגיל הרך ישנה חשיבות לחשיפה מושכלת ואיכותית לכלים ולמיומנויות דיגיטליות.

פעוטות וילדים צעירים נחשפים יותר ויותר לטכנולוגיות דיגיטליות.

בגילאים אלה, מרב החשיפה מתבצעת דרך מתווכים מקרבה ראשונה ולכן יש חשיבות ליצירת מודעות לסיכונים שבחשיפה לא מבוקרת (מבחינת זמנים) ולא איכותית (מבחינת תכנים), לצד ההזדמנויות לשימוש מועיל ומעשיר בטכנולוגיות למידה ותקשורת.

עצת זהב מהפורום

“להיכנס בלי פחד. חשוב שלא נפחד להביע דעה גם אם אנחנו לא אווזים בידע הכי עדכני או משתמשים בטכנולוגיה הכי חדשנית. אנחנו, כג'ינט, צריכים להיות חלק לא רק בהנגשה של העולם הדיגיטלי, אלא גם בבנייתו ובהבטחה שאוכלוסיות מגוונות תוכלנה להיות חלק ממנו.”

רונלי פארן-רתם

מנהלת תוכניות צעירים

אשלים

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

בריאאות

צרכים מרכזיים

- התנהלות של בני משפחה (סוכני השינוי) מול נותני שירותים רפואיים.
- יצירת מודעות בקרב בני המשפחה לסיכונים בחשיפת יתר (פריפריה גאו-חברתית, החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות).
- התנהלות בני משפחה בדיגיטל בתהליכי אבחון, טיפול ומיצוי זכויות (אנשים עם מוגבלות).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, סבא/סבתא, צוות רפואי בשירותי הבריאות, מוקד 118 משרד הרווחה, גננות, יד מכוונת – ביטוח לאומי, צוות בטיפת החלב, מינהל קהילתי.

מיומנויות א.ד.

אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [בסיס הידע אינטגרטיבי לקשר הורה-ילד עבור פיתוח תוכניות](#) – אשלים (החברה הערבית, פריפריה גאו-חברתית).
- מדריך [דוח מסכם על מיזם "אוריינות דיגיטלית ברווחה"](#) (אלכא).
- אתר [האיצטרובל הכחול](#) – ספק מקצועי להכשרת הורים: שימוש מועיל בטכנולוגיה בהורות.
- אתר [שימוש מושכל במחשב לילדים בגיל הגן](#) – איך גדלת

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים בומעקב לאורך זמן.

מסמך עבודה	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	הכוורת
מסמך עבודה	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	(תבת – סקאלה)
מדריך	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	(אלכא)
שאלון	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	(תבת – סקאלה)
שאלון	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	(אשל)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

ילדות (6-12~)

חשיפה מבוקרת

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

ילדות (6-12~)

חשיפה מבוקרת

אוריינות דיגיטלית מהווה חלק משמעותי מתהליכי למידה וחיברות בבית הספר.

ככל שהילדים מתקדמים לגילאי בית הספר היסודי, האוריינות הדיגיטלית מקבלת ממד מובנה וחינוכי יותר. תלמידים יידרשו להשתמש בכלים דיגיטליים לאיסוף מידע, לפתרון בעיות, ליצירת תוכן וללמידה עצמאית. זאת לצד שימוש בשגרה לצורכי פנאי ותקשורת בין-אישית.

בשלב זה חלק מהשימוש נעשה בתיווך של מבוגר וחלקו באופן עצמאי ועל כן מהווה חלון הזדמנויות ליצירת מודעות בקרב ילדים ומשפחות לשימוש בטוח, יצירתי וחינוכי של טכנולוגיה דיגיטלית ולפיתוח אוריינות דיגיטלית שתסייע להם בהמשך חייהם.

לפי [הלמ"ס \(הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה\)](#) הכניסה הראשונה לאינטרנט בקרב ילדים מרקע חברתי-כלכלי נמוך מתרחשת בגיל מבוגר יותר מזה של אלו מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר. נראה כי כבר בגיל צעיר נוצרים פערים במיומנות דיגיטלית.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

עצת זהב מהפורום

"חשוב לשים לב להשפעות התרבותיות ולמאפיינים האישיותיים של משתמשי הקצה : מוחצנות ומופנמות, פתיחות להתנסות, יציבות רגשית של המשתתפים, ועוד. כל אלו יכולים לפעול כמזרזי למידה או כאתגר לקהל היעד. הבנתם תסייע להבנות תהליך למידה אפקטיבי עבור קהל היעד.

סעיד דיאבאת
מנהל תוכניות
אשלים

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- צריכת מדיה בצורה נבונה – חשיבה ביקורתית (זיהוי תוכן מוטעה/פייק ניוז).
- זיהוי סכנות בשימוש בדיגיטל והימנעות מהן (פרטיות ומוגנות, פשינג).
- התנהלות אתית ומכבדת ברשתות חברתיות ובמרחבים דיגיטליים שונים (כגון: משחקים, לומדות (החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות, פריפריה גאו-חברתית)).
- היכרות עם תוכנות ייעודיות לגיל זה והקניית כלים לשימוש עצמאי בהן (החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות, פריפריה גאו-חברתית).
- העצמת משפחות ושיפור איכות הטיפול הרפואי: ניווט ביעילות מול נותני שירותים רפואיים והמערכת הבריאותית, גישה למידע רלוונטי, ולניהול תקשורת אפקטיבית מול גורמי הבריאות השונים. (אנשים עם מוגבלות, פריפריה גאו-חברתית).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, סבא/סבתא, מערכת החינוך, צוותי חינוך בבתי הספר, חינוך לגיל הרך (מתנ"סים, פרטי, מינהל קהילתי).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מסמך עבודה דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות: מלווה מדריך.ה בליווי משתתפת.ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים (תבת – סקאלה).
- מאגר ידע פורטל עובדי הוראה: מקבץ פרקטיקות להוראת מיומנויות א.ד, כגון איסוף מידע, הערכת מהימנות של מקורות מידע.
- מאגר ידע פורטל עובדי הוראה: המלצות להתנהלות בטוחה באפליקציית WhatsApp.

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- שימוש מושכל באמצעי תשלום דיגיטליים, למשל במשחקים, ברכישות, באפליקציות (פריפריה גאו-חברתית, אנשים עם מוגבלות, החברה הערבית).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, סבא/סבתא, מערכת החינוך, צוותי חינוך בבתי הספר, חינוך לגיל הרך (מתנ"סים, פרטי, מינהל קהילתי).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- [מאגר ידע](#) פורטל עובדי הוראה: חינוך פיננסי יסודי – מקבץ מערכי שיעור בנושאי חינוך פיננסי.

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- למידה באמצעים דיגיטליים - ניתוח תוכן ושימוש בתוכנות (פריפריה גאו-חברתית, אנשים עם מוגבלות, החברה הערבית).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, סבא/סבתא, מערכת החינוך, צוותי חינוך בבתי הספר, חינוך לגיל הרך (מתנ"סים, פרטי, מינהל קהילתי).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך למידה מהבית: איך נעודד את השתתפות ומעורבות התלמידים: מדריך (אשלים).
- מדריך התאמת תוכניות הלימודים וחומרי הלימוד למאה ה-21.
- מחקר UNICEF - Global Insight digital literacy scoping paper-2020
- מאגר ידע פורטל עובדי הוראה - אוריינות דיגיטלית: מקבץ חומרים.

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- התנהלות מותאמת (נטיקה), בטוחה ומוגנת בדיגיטל.
- היכרות עם הסביבה הלימודית החינוכית שלי בדיגיטל (פריפריה גאו-חברתית, אנשים עם מוגבלות, החברה הערבית).
- חשיפה לתכנים תרבותיים ושפתיים (התרבות הישראלית, השפה העברית, כלים שנגישים לחברה הכללית (החברה הערבית)).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, סבא/סבתא, מערכת החינוך, צוותי חינוך בבתי הספר, חינוך לגיל הרך (מתנ"סים, פרטי, מינהל הקהילתי).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מאגר ידע איגוד האינטרנט הישראלי: מיומנות ומוגנות ברשת – חשיפה לתכנים פוגעניים.
- מאגר ידע שימוש במדיה דיגיטלית: ילדים ובני נוער – איך גדלת

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

מסמך עבודה	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	הכוורת
מסמך עבודה	מחון אוריינות דיגיטלית לפי רמות	(תבת – סקאלה)
מדריך	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	(אלכא)
שאלון	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	(תבת – סקאלה)
שאלון	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	(אשל)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

נעורים (12-18~)

גיבוש זהות דיגיטלית

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

נעורים (12-18~)

גיבוש זהות דיגיטלית

בגיל ההתבגרות, החיפוש אחר זהות, חברויות והגשמה עצמית מגיע לשיאו.

כלים דיגיטליים מספקים לבני נוער את הבמה המושלמת לחקור את עצמם, לחקור עולמות תוכן שונים, להתחבר עם אחרים ולפתח את הכישורים והידע הנחוצים להם כדי להצליח בחיים. באמצעות כלים דיגיטליים, בני נוער יכולים להרחיב את האופקים שלהם, לפתח את הביטחון העצמי שלהם ולמצוא את הקול הייחודי שלהם.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

ישראל יום טוב
מנהל תוכניות
תבת

עצת זהב מהפורום
"תכנון נכון של ההכשרה מתחילה בהכרה ובהבנה היכן המשתתף נמצא כיום ולאן ההכשרה תקדם אותו ואיך ניתן לגשר על פערים אלו בשקלול של התאמת התכנים לתרבות ולמוטיבציה של קהל היעד."

מדדת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

צרכים מרכזיים

- התחלה של למידת התנהלות עצמאית בכלים פיננסיים אונליין (למשל, התנהלות בבנק ורכישה מושכלת באפליקציות).
- החברה החרדית, החברה הערבית
- למידה של אמצעי דיגיטל למיצוי זכויות לטובת צרכים פיננסיים (למשל, כניסה לאזורים אישיים באתרי שירות ציבורי). (החברה החרדית, החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות)

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, רשויות – אגף חינוך, מנכ"ל/סמנכ"ל, מנמ"ר (מתנ"סים, משרד החינוך – בתי ספר, גופי הדרכה, תנועות נוער, מינהל קהילתי, עמותות – קרן רשי).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [תוכניות הכשרה ושירותים לפיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב מלווים של אנשים עם מוגבלות – פרקטיקות מיטביות.](#)
- מאגר ידע [פורטל עובדי הוראה: חינוך פיננסי יסודי – מקבץ מערכי שיעור בנושאי חינוך פיננסי.](#)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

צרכים מרכזיים

- גישה לידע רחב, העמקה בתחומי עניין וחשיפה לעולמות תוכן חדשים
- קבלת כלים לפיתוח מיומנויות חשיבה ביקורתית, יצירתיות ופתרון בעיות תוך שימוש מושכל במידע
- התנהלות חברתית נכונה ובטוחה בסביבה מקוונת
- מינוף האוריינות הדיגיטלית לטובת קידום אוריינויות נוספות (כגון שפתית, מדעית, ועוד).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, צוותי חינוך (פורמלי ובלתי פורמלי), קבוצת השווים הקרובה והרחוקה, משפחה, משפיענים וכוכבי רשת.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל, יצירת תוכן דיגיטלי.

תוצרים/כלי עבודה

- [מאגר ידע אוריינות דיגיטלית - פורטל עובדי הוראה - מרחב פדגוגי](#)
- [מאגר ידע תכניות שפותחו בעמותת תפוח עם בני נוער](#)
- [מאגר ידע מחוון משרד החינוך למדידת אוריינות דיגיטלית בגיל ההתגברות](#)
- [אתר המקפצה - אתר משרד החינוך להעשרה ולמידה מקוונת](#)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

צרכים מרכזיים

- פיתוח מודעות לניהול תדירות השימוש ופיתוח מודעות לשימוש באמצעי הגנה על הפרטיות.
- שימוש בטוח רגשית ברשתות חברתיות: העלאת תכנים בצורה לא מזיקה ומניעת פגיעה מתכנים/התמודדות עם תכנים פוגעניים.
- קיום שיח ברשתות החברתיות: להימנע מפגיעה, לכבד את האחר, לנהל שיח מכיל.
- היכרות עם כלים שנגישים לכלל האוכלוסייה: הנגשה לאוכלוסיות ספציפיות.

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, רשויות, תנועות נוער, מתנ"סים, משרד החינוך, בתי ספר, מערך הדיגיטל, מינהל קהילתי.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מאמר השפעת המדיה הדיגיטלית על מתבגרים - איך גדלת
- מאגר ידע מאגר למידה עצמית: חנוך דיגיטל (תבת).
- מאגר ידע איגוד האינטרנט הישראלי: מיומנות ומוגנות ברשת (נטיקה).
- אתר למדמם - מקבץ קורסים מקוונים לחברה החרדית.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נוערים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת האפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

הכוורת	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	מסמך עבודה
(אלכא)	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	מדריך
(תבת - סקאלה)	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	שאלון
(אשל)	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	שאלון
(אלכא)	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתכניות	שאלון

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

צעירים (18-25~)

עצמאות בדיגיטל

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

צעירים (~25-18)

עצמאות בדיגיטל

אוריינות דיגיטלית כמנוף להתפתחות מקצועית.

במהלך שלב זה, מתפתחת היציאה לעצמאות. לחלק מהאוכלוסייה הרלוונטית יש בחירה במסלול אזרחי (מכינה, שירות לאומי, צבא) ובבחינת מסלולי השכלה גבוהה וקריירה.

בשלב זה קיים צורך במיומנויות של חיפוש מידע, פתרון בעיות, יצירה ושיתוף של תוכן דיגיטלי, תקשורת ושיתוף פעולה וכן והתנהלות בשירותים השונים. זאת לצד זיהוי מידע אמין ממקורות מקוונים וניהול הנוכחות הדיגיטלית של הפרט.

מיומנויות אלו תורמות להגשמה עצמית ויצירתיות בלמידה, בעבודה ובפעילויות חברתיות.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

עצת זהב מהפורום

“לפעמים אנחנו רוצים לתת יותר ממה שהאוכלוסייה שלנו יכולה להכיל ולקבל. חשוב להבין את הפער ולבחון האם מתאים להם לבוא לקורסים כאלה? מה מניע אותם?”

ג'וש מלדה
מנהל תוכניות
ישראל מעבר למגבלות

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- ניהול תיק רפואי וביצוע פעולות באופן עצמאי.
- שיפור התקשורת: חיזוק הבנת המטופל את מצבו (פריפריה גאו-חברתית, החברה הערבית).
- מניעה ופרואקטיביות: יצירת שותפויות עם מטופלים להעצמה ולהגברת המעורבות בטיפול (פריפריה גאו-חברתית, החברה הערבית).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, בני משפחה, שירותי בריאות.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/ כלי עבודה

- מדריך [מפת מוביליות חברתית: בריאות לקויה](#) (אשלים).
- מדריך [שימוש ב--Ipad, כולל הדרכה לשימוש ברשימות אפליקציות ייעודיות ומשחקים](#) – נגיש [בעברית](#) ובערבית (ימ"ל).
- מדריך [אוריינות דיגיטלית בקרב אנשים עם מש"ה ואוטיזם](#) (ימ"ל)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- התנהלות דיגיטלית יעילה ובטוחה בעולם הפיננסי (למשל, שימוש באמצעי תשלום דיגיטליים וניהול תקציב).

סוכני שינוי פוטנציאליים

הורים, בני משפחה קרובה, גופים פיננסיים, מרכזי צעירים, ארגונים, עמותות, חברות חרדיות, רבנים, קופות צדקה.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך תוכניות הכשרה ושירותים לפיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב מלווים של אנשים עם מוגבלות: פרקטיקות מיטביות.
- מאגר ידע איגוד האינטרנט הישראלי: בטיחות וסייבר אזרחי.

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- חיפוש אפיק תעסוקתי: תחומי עיסוק, שכר ממוצע ואפשרויות הכשרה (למשל, [עבודאטה SkillIL](#)).
- חיפוש עבודה: היכרות עם כלים, פלטפורמות, ערוצים לרישות (נטוורקינג).
- למידה לאורך החיים: אפשרויות צמיחה בקריירה באמצעות דיגיטל.

סוכני שינוי פוטנציאליים

אקדמיה – מרכזי קריירה, מעסיקים פוטנציאליים, מרכזי צעירים, מרכזי הכוון תעסוקתיים, משרד העבודה, מנהלי תחומים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות, יצירת תוכן בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- [מדריך פיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב אנשים עם מוגבלות: מיפוי ידע.](#)
- [מדריך תדריך הפעלה תוכנית מנטורינג בתעסוקה לאנשים עם מוגבלות](#) (תבת – תוכנית ספתח).
- [מדריך תדריך הפעלה תוכנית למרחק לאוכלוסייה האתיופית](#) (תבת – תוכנית למרחק) (פריפריה גאו-חברתית).
- [מדריך כלי עבודה למקדם התעסוקה לזיהוי ושיפור המסוגלות התעסוקתית](#) (תבת – סקאלה).
- [סילבוס סדנת כישורים דיגיטלית - SkillUp](#) (תבת – סקאלה) (פריפריה גאו-חברתית).
- [סילבוס קורס הקניית מיומנויות: סילבוס עמותת תפוח.](#)
- [סילבוס מערך סדנאות: תכנית חנוך](#) (החברה החרדית).
- [פודקאסט עסוקים: פודקאסט על כישורים בעולם העבודה](#) (תבת – תוכנית חנוך) (החברה החרדית).
- [קורס אונליין קמפוס IL דרושים: כישורי עבודה רלוונטיים בעולם משתנה](#) (תבת – סקאלה).

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

שייכות

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- חיזוק תחושת השייכות בפלטפורמות דיגיטליות.
- יצירת מעגלים חברתיים ברשתות החברתיות או במשחקי אונליין לתמיכה אינסטרומנטלית ורגשית.

סוכני שינוי פוטנציאליים

השכלה גבוהה, מוסדות להכשרה מקצועית, רשויות – מחלקות קהילה, צעירים, מרכזי צעירים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות, יצירת תוכן בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [דוח מסכם על מיזם "אוריינות דיגיטלית ברווחה" \(אלכא\).](#)
- מדריך [תוכניות הכשרה ושירותים לפיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב מלווים של אנשים עם מוגבלות - פרקטיקות מיטביות \(ימ"ל\).](#)
- מדריך [ערכת התנסות תוכנית "חופשי" לנסיעה עצמאית באוטובוס \(ימ"ל\).](#)
- מצגת [מנהלת קהילות דיגיטליות: סיכום פעילות ותובנות \(אלכא - תוכנית קהילות דיגיטליות\).](#)
- סילבוס [תוכנית "נתיבה" להתערבות תעסוקתית לבנות תיכון בחברה החרדית \(תבת\).](#)
- מסמך עבודה [מחברת עבודה המלווה את המשתתפות בקורס - דוגמא לכלי מלווה בהכשרות \(תבת\)](#)
- מסמך עבודה [תסריט שיחה למתנדב - טאבלט \(ימ"ל\)](#)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

הכוורת	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך. ה בליווי משתתפת. ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	מסמך עבודה
(אלכא)	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	מדריך
(תבת - סקאלה).	מידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	מצגת
(תבת - סקאלה)	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	שאלון
(אלכא)	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	שאלון
(אשל)	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	שאלון
	שאלון א.ד: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	שאלון

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מבוגרים (25-55~)

אזרחות ותעסוקה בדיגיטל

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מבוגרים (25-55~)

אזרחות ותעסוקה בדיגיטל

שמירה על עדכניות, רלוונטיות, מוגנות והמשך למידה והתפתחות.

בשלב חיים זה, אנשים נדרשים להסתגלות וללמידה מתמשכת של טכנולוגיות חדשות המתפתחות כל העת. מבוגרים נדרשים לשמור ולעדכן את כישוריהם הדיגיטליים כדי להישאר רלוונטים בשוק העבודה ומעורבים בחברה.

אוריינות דיגיטלית נדרשת לביצוע משימות מקצועיות, לתקשורת מקוונת, לניהול עניינים אישיים ולשמירה על בטיחות ומוגנות ברשת.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

אביגיל שגיא,
מנהלת תוכניות
אלכ"א

עצת זהב מהפורום

"ההכשרות צריכות להכיל כלים פרקטיים ומאוד קונקרטיים לאתגרים שלהם. על התוכניות וההכשרות להיות מחוברות ליום-יום של קהל היעד."

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- צריכת מידע בצורה מושכלת ובטוחה (פריפריה גאו-חברתית, החברה הערבית).
- הגברת המעורבות ושיפור התקשורת: חיזוק הבנת המטופל את מצבו והגברת מעורבותו בטיפול (פריפריה גאו-חברתית, החברה הערבית).
- הגברת צריכת שירותי בריאות בדיגיטל: ניצול יכולות הטלפון בצורה מלאה (החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות).

סוכני שינוי פוטנציאליים

צוותים רפואיים בבתי חולים, שירותי בריאות – קופות חולים, קהילה.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [הנחיה וירטואלית במיטבה](#): טיפים חיוניים (תבת).
- מדריך [שימוש ב-Ipad כולל הדרכה לשימוש ברשימות אפליקציות ייעודיות ומשחקים](#) – נגיש [בעברית](#) ובערבית (ימ"ל).
- סילבוס [TechBuddy מסמך הצעה לקורס אוריינות דיגיטלית](#) (ימ"ל).
- מאגר ידע [קמפוס IL: מיטב הקורסים הדיגיטליים ממיטב המוסדות האקדמיים, משרדי הממשלה וגופים ציבוריים](#).

[נגיש גם בערבית.](#)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- התנהלות מול גופים פיננסיים בדיגיטל ושימוש מושכל בפלטפורמות לתשלום.
- שימוש בכלים לניהול התקציבי (למשל, מציאת מידע ומימוש זכויות הקשורות לשכר ולמיסוי).
- שימוש בכלים לניהול החסכונות והפנסיה.
- ניצול המרחב הדיגיטלי לטובת פרנסה (עצמאיים, בעלי עסקים), שימוש בתוכנות סליקה ותשלומים בדיגיטל, בניית אתר, קידום עסקי בדיגיטל (החברה הערבית, החברה החרדית).

סוכני שינוי פוטנציאליים

רשויות/עיריות – רווחה, גופי הדרכה מקצועית, מגזר עסקי חברות אשראי, Easy, עמותות – חיים בפלוס, פעמונים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- [מדריך מה יכול לעזור לנו להעביר וובינר מוצלח \(תבת\).](#)
- [מדריך תדריך הפעלה: תוכנית למרחק – קידום תעסוקה איכותית ליוצאי אתיופיה \(תבת\).](#)
- [סילבוס קורס הקניית מיומנויות: סילבוס עמותת תפוח.](#)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- ניצול מיטבי של המרחבים הדיגיטליים הרלוונטיים, הנגישים לכלל האוכלוסיה ללימודים או למציאת עבודה (החברה החרדית, החברה הערבית, אנשים עם מוגבלות).

סוכני שינוי פוטנציאליים

משרד העבודה – מנכ"ל/סמנכ"ל, אקדמיה, גופי הדרכה מקצועיים, מרכזי ריאן, מרכזי הכוון תעסוקתיים, מרכזי מפתח. רשויות – רווחה (תוכנית סטרייב).

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל, יצירת תוכן בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [תוכניות הכשרה ושירותים לפיתוח אוריינות דיגיטלית בקרב מלווים של אנשים עם מוגבלות: פרקטיקות מיטביות.](#)
- מדריך [דוח הערכה מסכם - תוכנית ספתח: שילוב תעסוקתי של סטודנטים ואקדמאים עם מגבלות \(תבת\).](#)
- סילבוס [סדנת כישורים דיגיטלית - SkillUp תבת - סקאלה - \(פריפריה גאו-חברתית\).](#)
- אתר [מערכת חכמה להתאמת הכשרות מקצועיות \(תבת - סקאלה\).](#)
- שאלון [מבחן אוריינות דיגיטלית להערכה עצמית \(תבת - סקאלה\).](#)
- שאלון [דף מחוון להערכה עצמית: אוריינות דיגיטלית \(תבת - סקאלה\).](#)
- שאלון [מבדקי אוריינות דיגיטלית למיומנויות השונות לפי מודל DigComp 2.1 עם כלים ועזרים לשיפור מיומנויות א.ד. PIX](#)
- קורס [אונליין דרושים: כישורי עבודה רלוונטיים בעולם משתנה \(קמפוס IL\).](#)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

מסמך עבודה	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	הכוורת
מסמך עבודה	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	(תבת - סקאלה)
מסמך עבודה	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך.ה בליווי משתתפת.ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	(תבת - סקאלה)
מדריך	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	(אלכא)
מצגת	מדידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	(תבת - סקאלה).
שאלון	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	(תבת - סקאלה)
שאלון	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	(אלכא)
שאלון	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	(אשל)
שאלון	שאלון א.ד: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

בגרות מאוחרת (55-65~)

המשך תעסוקה והכנה לפרישה

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

בגרות מאוחרת (55-65~)

המשך תעסוקה והכנה לפרישה

צורך בשמירה על רלוונטיות בשוק העבודה לצד הכנה עתידית לפרישה.

אוריינות דיגיטלית עבור קבוצה זו היא קריטית בין אם המבוגרים מתכננים מעבר משמעותי בחיים, כמו פרישה או מציאת עבודה חדשה, ובין אם הם נשארים באותו מקום עבודה. הם נדרשים להמשך למידה ושמירה על רלוונטיות בשוק העבודה.

בנוסף לכך, לקראת פרישה יש לרכוש או לרענן מיומנויות הקשורות לתכנון פיננסי, לקידום אורח חיים בריא, לפיתוח פנאי משמעותי, להתנהלות מוגנת ולזיהוי הזדמנויות, כגון למידה מקוונת ועבודה מרחוק.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

ד"ר מיכל הלפרין בן צבי
מנהלת פיתוח ידע
אשל

עצת זהב מהפורום

"פתרונות טכנולוגיים שמדירים קבוצה חברתית כלשהי יוצרים מטבעם פערים חברתיים. התפקיד שלנו לנסות ולגשר על הפערים האלה. כשאנחנו עושים זאת על ידי קידום אוריינות דיגיטלית, הצרכים, המוטיבציות והאתגרים של כל קבוצה חברתית צריכים להיות נר לרגלנו בעיצוב המענים."

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- נגישות למידע רפואי מהימן.
- נגישות לקבלת שירות באופן מקוון.
- שימוש בכלים מקדמי אורח חיים בריא.
- יכולת לנהל קשר עם נותני שירות אונליין.

סוכני שינוי פוטנציאליים

קופות חולים, חברות ביטוח, שירותים ועסקים בקהילה, מרכזי אפ +60.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [להפעלת קורסים בקהילה: המיזם הלאומי לקידום אוריינות דיגיטלית בקרב אזרחים ותיקים](#) (אשל - קידום א.ד.).
- מדריך [איך מלמדים אזרחים ותיקים כלים דיגיטליים מרחוק?](#) (אשל).
- סילבוס [TechBuddy מסמך הצעה לקורס אוריינות דיגיטלית](#) (ימ"ל).
- אתר [פורטל עובדי הוראה: המלצות להתנהלות בטוחה באפליקציית WhatsApp](#)

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- אבטחת מידע וזהירות בהתנהלות כספית מקוונת.
- היכרות עם כלי תשלום דיגיטליים.
- ביטחון ועצמאות בצריכת מוצרים ושירותים מקוונים.
- שליטה במידע אישי ויכולת איתור כספים אונליין.
- ביצוע פעולות בנקאיות אונליין.
- שימוש בכלים דיגיטליים לטובת התנהלות כלכלית נבונה.
- היכרות עם כלים לתכנון פרישה.
- מיצוי זכויות.

סוכני שינוי פוטנציאליים

בנקים, חברות ביטוח, מרכזי אפ +60, מעסיקים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [גולשים ברשת, נזהרים ונהנים](#) איגרת מידע (לא רק) לאזרחים ותיקים (אשל).
- מדריך [דוח מסכם על מיזם "אוריינות דיגיטלית ברווחה"](#) (אלכא).
- מאגר ידע [איגוד האינטרנט הישראלי: מיומנות ומוגנות ברשת \(נטיקה\)](#).
- מאגר ידע [איגוד האינטרנט הישראלי: בטיחות וסייבר אזרחי](#).
- מאגר ידע [קמפפוס L: מיטב הקורסים הדיגיטליים ממוסדות אקדמיים](#), משרדי הממשלה וגופים ציבוריים. נגיש גם בערבית.

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

למידה ותעסוקה

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- התפתחות אישית והמשך למידה לאורך החיים.
- פיתוח אפיקי הכנסה חדשים.
- שמירה על רלוונטיות בשוק העבודה.

סוכני שינוי פוטנציאליים

חברות הכשרה, קמפוס IL, מעסיקים, מרכזי אפ +60.

מיומנויות א.ד

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך מה יכול לעזור לנו להעביר וובינר מוצלח (תבת).
- מאגר ידע קמפוס אוריינות דיגיטלית – סרטונים וחומרים שימושיים (אשל).
- מאגר ידע מאגר למידה עצמית: חנוך דיגיטל (תבת).
- סרטון מודל ליווי "קרוב רחוק": התמודדות עם תקלות בזום (תבת – ספתח).
- סרטון מודל ליווי "קרוב רחוק": ניהול פגישה אונליין (תבת – ספתח).
- סרטון כל מה שצריך לדעת על פגישות וידאו מרחוק (ימ"ל).
- סרטון הדרכה לצילום עצמי (תבת – חנוך דיגיטל).

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

הגיל הרך (0-6~)	רקע לשלב החיים	צרכים מרכזיים וכלים לעבודה	מידת אפקטיביות לאורך זמן
ילדות (6-12~)	<u>מידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.</u> הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם. להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.		
נעורים (12-18~)	מסמך עבודה	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	הכוורת
צעירים (18-25~)	מסמך עבודה	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	(תבת - סקאלה)
מבוגרים (25-55~)	מסמך עבודה	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך.ה בליווי משתתפת.ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	(תבת - סקאלה)
בגרות מאוחרת (55-65~)	מדריך	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	(אלכא)
זקנה צעירה (+65)	מצגת	מידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	(תבת - סקאלה).
זקנה מופלגת (+85)	שאלון	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	(תבת - סקאלה)
	שאלון	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	(אלכא)
	שאלון	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	(אשל)
	שאלון	שאלון א.ד: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

זקנה צעירה (+65)

חיי פנסיה בדיגיטל

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

זקנה צעירה (+65)

חיי פנסיה בדיגיטל

מתעסוקה לפנאי משמעותי, משפחה וקהילה, התנהלות פיננסית וקידום בריאות.

אוריינות דיגיטלית חיונית בשלב זה בחיים כדי להשתמש בשירותי בריאות מקוונים, לשמור על קשרים חברתיים ואישיים, לפתח פנאי משמעותי ולהתנהל בעולם הפיננסי בקלות וביעילות.

הגברת תחושת המסוגלות והעצמאות בדיגיטל, לצד חיזוק המודעות לבטיחות ברשת, תורמות להתנהלות כלכלית נבונה ולשימור הבריאות הגופנית והנפשית.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

עצת זהב מהפורום

"הבנת האוכלוסייה זה עיקר העשייה בשני מובנים: (1) מיומנות, ידע ועמדות (פנימי); (2) סביבה שהפרט/המערכת פוגשים ברמה הטכנולוגית והאנושית."

דידי בן שלום

ראש תחום הכללה דיגיטלית
אשל

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- עצמאות בביצוע פעולות אונליין כדי לחסוך זמן ומאמץ בהגעה פיזית למוקדי שירות.
- איתור מידע מהימן.
- שימוש בכלים לקידום אורח חיים פעיל ובריא.

סוכני שינוי פוטנציאליים

קופות חולים, מרכזי אפ +60.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך מדריך להפעלת קורסים בקהילה: המיזם הלאומי לקידום אוריינות דיגיטלית בקרב אזרחים ותיקים (אשל - קידום א.ד.).
- מדריך שימוש בטכנולוגיה בקרב אנשים הזקוקים לרמת תמיכה גבוהה (ימ"ל - בתים חכמים).
- סילבוס TechBuddy - מסמך הצעה לקורס אוריינות דיגיטלית (ימ"ל).

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- ביצוע פעולות בנקאיות אונליין.
- אבטחת מידע וזהירות בהתנהלות כספית מקוונת.
- שימוש בכלים דיגטליים לטובת התנהלות כלכלית נבונה.
- היכרות עם כלי תשלום דיגיטליים.
- היכרות עם כלים לתכנון פרישה.
- ביטחון ועצמאות בצריכת מוצרים ושירותים מקוונים.
- מיצוי זכויות.
- שליטה במידע אישי ויכולת איתור כספים אונליין.

סוכני שינוי פוטנציאליים

בנקים, חברות ביטוח, מרכזי אפ +60.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, בטיחות ומוגנות, פתרון בעיות בדיגיטל.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [גולשים ברשת, נזהרים ונהנים: איגרת מידע \(לא רק\) לאזרחים ותיקים \(אשל\).](#)
- מדריך [איך מלמדים אזרחים ותיקים כלים דיגיטליים מרחוק? \(אשל\).](#)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

התנהלות כלכלית

בריאות

צרכים מרכזיים

- חיזוק והעמקת הקשרים החברתיים.
- מציאת מעגלי חברים חדשים באמצעות הרשת על בסיס קירבה גיאוגרפית ותחומי עניין.

סוכני שינוי פוטנציאליים

מרכזי אפ +60, רשויות, עיריות – רווחה, קתדרות מקומיות, מתנ"סים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, יצירת תוכן דיגיטלי. |

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [LOG IN המדריך להגברת השימוש של מבוגרים במוצרים דיגיטליים](#) (אשל).
- מדריך [קהילות רשת כתומכות קהילה מיטיבה מאי 2022](#) (אשל).
- סרטון [כל מה שצריך לדעת על פגישות וידאו מרחוק](#) (ימ"ל).
- [קורס אונליין בית הספר לקריירה](#): ערוץ יוטיוב להכשרות במגוון תחומים הקשורים לעולם התעסוקה בדיגיטל (תבת).

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

הכוורת	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	מחווה אוריינות דיגיטלית לפי רמות	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך.ה בליווי משתתפת.ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	מסמך עבודה
(אלכא)	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	מדריך
(תבת - סקאלה).	מדידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	מצגת
(תבת - סקאלה)	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	שאלון
(אלכא)	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	שאלון
(אשל)	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	שאלון
	שאלון א.ד: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	שאלון

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

זקנה מופלגת (+85)

שימוש בהתאם לתפקוד

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

זקנה מופלגת (+85)

שימוש בהתאם לתפקוד

חיבור לקהילה ושמירה על הבריאות.

אוריינות דיגיטלית עבור קבוצה זו מהווה אמצעי משמעותי לשמירה על קשר עם המשפחה, מאפשרת גישה למשאבי בריאות וקהילה ומקדמת את רווחתם של המבוגרים.

הכישורים הדרושים כוללים שימוש בפלטפורמות דיגיטליות לתקשורת ופנאי משמעותי, גישה לשירותי בריאות וניהול מידע רפואי ותפעול טכנולוגיות דיגיטליות המסייעות בחיי היום-יום.

במקרים מסוימים, ההתערבויות לקידום האוריינות הדיגיטלית ייעשו באמצעות המטפלים או בני המשפחה כסוכני השינוי.

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

בריאות

צרכים מרכזיים

- תקשורת מקוונת עם נותני שירות (רפואה מרחוק).
- שמירה על אורח חיים בריא ופעיל.
- ניהול תיק רפואי ואיתור מידע מהימן.
- מיצוי זכויות.

סוכני שינוי פוטנציאליים

בני משפחה קרובה, רשת מקומית, רשויות, עיריות - רווחה, קופות חולים, חברות סיעוד.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, אוריינות מידע ונתונים, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות.

תוצרים/כלי עבודה

- מדריך [להפעלת קורסים בקהילה: המיזם הלאומי לקידום אוריינות דיגיטלית בקרב אזרחים ותיקים](#) (אשל - קידום א.ד.).
- מדריך [איך מלמדים אזרחים ותיקים כלים דיגיטליים מרחוק?](#) (אשל).
- מדריך [שימוש בטכנולוגיה בקרב אנשים הזקוקים לרמת תמיכה גבוהה](#) (ימ"ל - בתים חכמים).

מדידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

שייכות

בריאות

צרכים מרכזיים

- חיזוק והעמקת הקשרים החברתיים.
- ניהול תקשורת עם מטפלים.

סוכני שינוי פוטנציאליים

רשת מקומית, רשויות, עיריות – רווחה, קתדרות מקומיות, מתנ"סים.

מיומנויות א.ד.

שימוש בחומרה ובתוכנה, תקשורת ושיתוף פעולה, בטיחות ומוגנות, יצירת תוכן דיגיטלי.

תוצרים/כלי עבודה

- [מדריך LOG IN המדריך להגברת השימוש של מבוגרים במוצרים דיגיטליים](#) (אשל).
- [מדריך קהילות רשת כתומכות קהילה מיטיבה מאי 2022](#) (אשל).

הגיל הרך (0-6~)

ילדות (6-12~)

נעורים (12-18~)

צעירים (18-25~)

מבוגרים (25-55~)

בגרות מאוחרת (55-65~)

זקנה צעירה (+65)

זקנה מופלגת (+85)

מידת אפקטיביות לאורך זמן

צרכים מרכזיים וכלים לעבודה

רקע לשלב החיים

מידת אפקטיביות לאורך זמן תעזור לנו ליצור מיקוד ולתקף הצלחה.

הגדרת תוצאות ברורות ומדידות עבור שיפור מיומנויות אוריינות דיגיטלית באוכלוסייה שלנו מהווה צעד מכריע במימוש החזון שלנו. תוצאות אלה ישמשו ככלי להערכת הצלחת היוזמה/התוכנית, ויאפשרו לנו לעקוב אחר ההתקדמות ולהתאים את פעולותינו בהתאם.

להלן מספר כלים המסייעים בהגדרת יעדים מדידים ומעקב לאורך זמן.

הכוורת	כלי להגדרת יעדים מדידים (תבנית לניסוח מדדים) SMART	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	מחונן אוריינות דיגיטלית לפי רמות	מסמך עבודה
(תבת - סקאלה)	דף הנחיות להדרכה לפיתוח מיומנויות : מלווה מדריך. ה בליווי משתתפת. ת בהגדרת והשגת יעדים אישיים	מסמך עבודה
(אלכא)	המדריך להערכת תוכניות לקידום אוריינות דיגיטלית	מדריך
(תבת - סקאלה).	מידת אוריינות דיגיטלית: תוכנית כישורים	מצגת
(תבת - סקאלה)	שאלון לדוגמה לאבחון רמה מבחינת מיומנויות א.ד.	שאלון
(אלכא)	כלי לרשויות וארגונים - שאלון מדד אוריינות דיגיטלית של משתתפים בתוכניות	שאלון
(אשל)	שאלון אוריינות דיגיטלית - מט"ח	שאלון
	שאלון א.ד.: פיתוח של חברת הילמה - עם מערך הדיגיטל הלאומי.	שאלון

תודות

אנו מודים מקרב לב לקרן וואהל ע"ש מוריס וויאן וואהל על תמיכתם הנדיבה והמתמשכת, אשר אפשרה את עבודת הפורום ויישומן המוצלח של התוכניות.

תודה מיוחדת לחברי הפורום על מסירותם, יצירתיותם, מקצועיותם ושותפותם הפעילה לאורך כל הדרך:

יוסי היימן
אשל

רוני ספיר
חדשנות דיגיטלית דאטה ומדידה

נעמה אשכנזי גולדמן
קמפוס ג'וינט וואהל

ד"ר מיכל הלפרין בן צבי
אשל

דידי בן שלום
אשל

אביגיל שגיא
אלכ"א

רונלי פארן-רתם
אשלים

סעיד דיאבאת
אשלים

ג'וש מלדה
ימ"ל - ישראל מעבר למגבלות

ישראל יום טוב
תבת

שרון פישר
תבת

עריכת תוצרי הידע וייעוץ: סיונה שרלג